

بررسی نابرابری اقتصادی اجتماعی در ابتلای همزمان به حداقل دو بیماری غیرواگیر گروه سنی ۳۵ الی ۶۵ ساله شهرستان روانسر در طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۳

استاد راهنما: دکتر رویا صفری

اساتید مشاور: دکتر فرید نجفی، دکتر یحیی سلیمی

دانشجو: کیوان سامیان

❖ چکیده طرح/مقاله:

بیماری‌های غیر واگیر یکی از مهمترین چالش‌های سلامت در عصر کنونی هستند. این بیماری‌ها مهمترین عامل سالهای از دست رفته با ناتوانی را به خود اختصاص می‌دهند. اشخاصی که همزمان به چند بیماری غیرواگیر و مزمن مبتلا هستند بیشتر دچار افت عملکرد، عوارض و مرگ زودرس می‌شوند. محیط اجتماعی و وضعیت اقتصادی افراد نقش تعیین کننده‌ای در وضعیت سلامت دارد. هدف از این مطالعه بررسی نابرابری اقتصادی اجتماعی در ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیر واگیر در گروه سنی ۳۵ الی ۶۵ ساله ساکن شهرستان روانسر طی سالهای ۱۳۹۳-۱۳۹۵ می‌باشد.

پژوهش حاضر به صورت مقطعی تحلیلی با استفاده از اطلاعات پایه مطالعه‌ی همگروهی بیماری‌های غیر واگیر روانسر طراحی شده است. در این مطالعه ۱۰۰۴۷ نفر از ساکنین ۳۵-۶۵ ساله شهرستان روانسر وارد مطالعه شدند. در مطالعه همگروهی روانسر اطلاعات از طریق پرسشگری با استفاده از پرسشنامه‌های اطلاعات عمومی، اطلاعات بالینی، اطلاعات بسامد مصرف خوراک و همچنین معاینه فیزیکی بدست آمده است. در مطالعه حاضر متغیر وابسته (پیامد اصلی) ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیرواگیر شامل بیماری‌های قلبی عروقی، کبدچرب، دیابت، بیماری‌های مزمن ریوی، ریفلاکس معده، سرطان، بیماری مزمن کلیوی، پرفشارخون بود که بر اساس اظهار فرد تعریف شده است. برای سنجش وضعیت اقتصادی اجتماعی از روش تحلیل مولفه‌های اصلی بر روی داده‌های مرتبط با دارایی‌های افراد استفاده شد. از شاخص و منحنی تمرکز برای سنجش نابرابری و از آنالیز تجزیه برای تعیین سهم مهمترین عوامل تأثیرگذار بر نابرابری اقتصادی اجتماعی استفاده شد.

میانگین سنی (انحراف معیار) افراد شرکت کنندگان در این مطالعه $47 \pm 8/2$ سال بود. $42/47\%$ از شرکت کنندگان مرد بودند. شیوع ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیر واگیر در گروه سنی ۳۵ الی ۶۵ سال $13/21\%$ بود. در این میان شایعترین بیماری پرفشاری خون با شیوع $17/2\%$ و ریفلاکس با شیوع 11% و کمترین مربوط به سرطان با شیوع $0/83\%$ بود. در گروه سنی ۵۶-۶۵ سال نسبت به سایر گروه‌های سنی شانس ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری بیشتر بود. شاخص تمرکز محاسبه شده $0/061-$ به دست آمد. سن بالا، جنس مونث، شاخص توده بدنی بالا، فعالیت فیزیکی پایین، تحصیلات پایین، سکونت در شهر، مصرف سیگار، تاهل با شانس بالاتر ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیرواگیر همراه بودند. مهمترین عوامل موثر بر نابرابری اقتصادی اجتماعی در ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیر واگیر به ترتیب سن، شاخص توده بدنی، جنس، وضعیت اقتصادی با سهم مشارکت $52/2$ ، $29/4$ ، $27/5$ ، $4/9$ بودند. فعالیت بدنی، سطح تحصیلات، محل سکونت، تاهل، مصرف الکل سهم مشارکت منفی داشتند.

نتایج این مطالعه نشان داد که نابرابری اقتصادی اجتماعی در ابتلا همزمان به حداقل دو بیماری غیر واگیر در شهر روانسر وجود دارد. با توجه به اینکه برنامه‌های کنترل و پیشگیری از تعدادی از بیماری‌های غیر واگیر در نظام مراقبت سلامتی در ایران ادغام شده دسترسی همگان به مراقبت‌های این حوزه فراهم شده است که می‌تواند فرصت مغتنمی برای بهره‌مندی در زمینه کاهش نابرابری‌ها در رخداد بیماری‌های غیرواگیر باشد. بنابراین توصیه می‌شود طراحی برنامه‌های پیشگیری از بیماری‌های غیر واگیر در گروه‌هایی که بیش از سایرین در معرض خطر هستند از سوی سیاستگذاران حوزه سلامت در اولویت بالاتری قرار گیرد.

لینک مقاله منتشر شده: